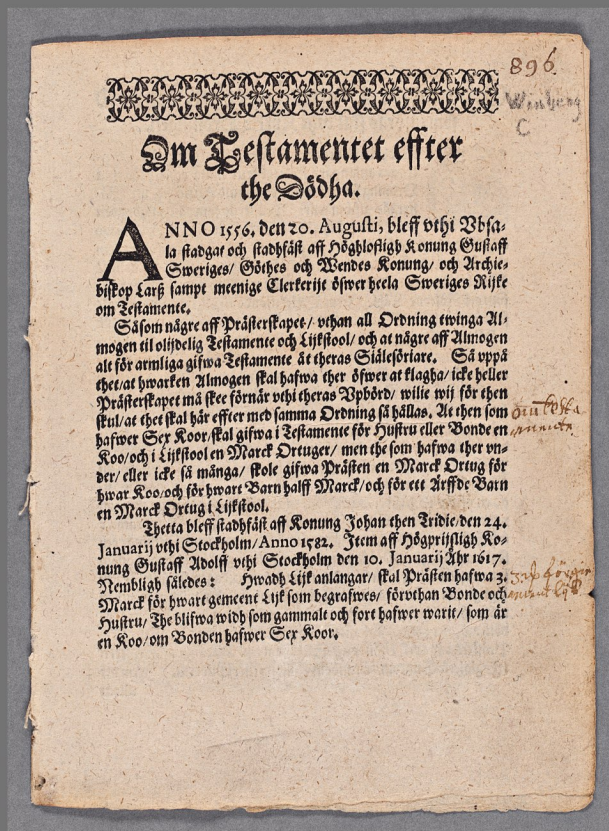

Om Testamentet effter the Dödha.

Om Testamentet effter the Dödha.

ANNO 1556, den 20. Augusti, bleff vthi Vbsa-
la stadgar och stadhsfäst aff Högblotlig Konung Gustaff
Sveriges/ Göthes och Wendes Konung/ och Archie-
bisckop Carlz sampte menige Clerikerij dsiwa hela Sveriges Nisse
om Testamente.

Såsom någre aff Prästerkapet/ vthan all Ordning eringa Al-
mogen til offidelig Testamente och Lijsskool/ och at någre aff Almogen
alt för armliga giswa Testamente at thetas Själsofriare. Så vppå
ther/ at hvarcken Almogen skal hafwa ther dsiwer at slagha/ icke heller
Prästerkapet må see förmår vthi thetas Vpbörd/ villic wi för then
skul/ at thet skal här effter med samma Ordning så hållas. At then som
hafwer Sex Koor/ skal giswa i Testamente för Hustru eller Bonde en
Koo/ och i Lijsskool en Marek Dring/ men the som hafwa ther en-
der/ eller icke så många/ Koo giswa Prästen en Marek Dring för
hwar Koo/ och för hware Barn halff Marek/ och för ett Arffde Barn
en Marek Dring i Lijsskool.

Thetta bleff stadhsfäst aff Konung Johan then Tredie den 24.
Januarij vthi Stockholm/ Anno 1622. Item aff Högpristlig Ko-
nung Gustaff Adolff vthi Stockholm den 10. Januarij Åhr 1617.
Remblig således: Hwadh Lijst anlangar/ skal Prästen hafwa 3.
Marek för hware gemente Lij som begrafnes/ för vthan Bonde och
Hustru/ the blifwa widh som gammalt och fort hafwer varit/ som at
en Koo/ om Bonden hafwer Sex Koor.

SOT // Kungl. förordningar / Winberg C

Tillkomstår 1617

Digitaliserad år 2016

National Library
of Sweden

Om Testamentet effter the Dödh.

ANNO 1556, den 20. Augusti, bleff vthi Bbsa-
la stadgat och stadhfäst aff Höghlöfsligh Konung Gustaff
Sveriges/ Göthes och Wendes Konung/ och Archie-
biskop Lars sampt meenige Clerkerije öfver heela Sveriges Rike
om Testamente.

Såsom någre aff Prästerkapet/ vthan all Ordning tvinga Al-
mogen til olijdelig Testamente och Lijf stool/ och at någre aff Almogen
alt för armliga gifwa Testamente at theras Siälesföriare. Så vppå
thee/at hwarken Almogen skal hafwa ther öfver at slagha/ icke heller
Prästerkapet må skee förnär vthi theras Bpbörd/ wille wi för then
skul/at thee skal här effter med samma Ordning så hållas. Ne then som
hafwer Sex Koor/ skal gifwa i Testamente för Hustru eller Bonde en
Koo/ och i Lijf stool en Marck Dreuger/ men the som hafwa ther vn-
der/ eller icke så många/ skole gifwa Prästen en Marck Drug för
hwar Koo/ och för hwart Barn halff Marck/ och för ett Arffde Barn
en Marck Drug i Lijf stool.

Thetta bleff stadhfäst aff Konung Johan then Tridie den 24.
Januarij vthi Stockholm/ Anno 1582. Item aff Högprijsligh Ko-
nung Gustaff Adolff vthi Stockholm den 10. Januarij Åhr 1617.
Nemblig således: Hwadh Lijf anlangar/ skal Prästen hafwa 3.
Marck för hwart gemeent Lijf som begrafwes/ för vthan Bonde och
Hustru/ The blifwa widh som gammalt och fort hafwer varit/ som är
en Koo/ om Bonden hafwer Sex Koor.

*öfver alla
minnen*

*3. up för
minnen*

Ordning för Prästerkapet/om Upbörd som införas skal vthi Kyrkio Ordningen.

A Wadh Biskopen/Professores, Rectores och Conrectores anlangar/ skole the fritt niuta och behålla then Ordning som på theas vnderhåld Anno 95. vti Västeråås gifwin war. Prästerna som på Landzbygden boo/skola ock theslifest blifwa wid theas Wederlagh och Vnderhåld/ och aff theas Åhörare skole the bekomma effter som then öfwerfodde Kyrkio Ordning och Balk i thet 7. Cap. förmåler/ Membl. Tijonde aff Hwete/ Erter/Bönor/Råg/ Korn/Haffra/sås som ock Roswor/Kåhl. Item Dwicktijonde aff all Bondens Åfwel/ som är Födl/Kalff/Lamb/Killing/ Grijs/ Gåås/ Item Smör 1. Marek effter hwar Roo/eller ock effter som Landjändarne sigb fordom i synnerheet ther om föreent och samsatt håfwa; at Prästerna kunna låta sigb nöya: Och skal all Smörtijonde wara leswererat effter Lagh Dloffzmasso Dag; Lamb och Killing om Larkmasso; Lijn/Hampa/Roswor och Kåhl/ 14. Dagar för Michelsmasso. Humbla följer Staffettijonden. Och vthan försummelse så lagha/ at Tijonden är all införd Alle Helgonedagh. Kan icke Foster affföddas at Prästen kan Tijonde afffå/ gifwe tå för hwart Födl 6. Öre/ för en Kalff 6. öre/ Lamb och Killing 1½ Öre/ ock Gåås 1½ öre/ alt så många en öfwer 10. hafwer/ och icke når til 20. Samna Lagh ware ther han vnder 10. hafwer. Och altså åger ock Prästen aff alla Notadrächter och Fiskeleker Tijonde/ antingen genom Räkning eller Wittning/ och skal man så laga at Prästen tager sin Wittning på hwåd dagh honom synes/effter alle Fiskeleker icke hinna til then 10. dagen. Prästen är icke läglig it ena reesa i alla rumen hinna at wittia. ther widden är/ vthan måste ther til hafwa tisd. Hwar Bonden sin Garn på 10. Nätter fördölier/ öfwer honom skal rättas som i Kyrkiobalken i 7. Cap. står. Prästerna åga ock Tijonde aff Skogswarom/ ware sigb af Skytterij i Foglaleet/ Snarom/ Brandom/ Fällom/ eller Bildrom. Item aff allom

allom Willwahrrom/wari sigh Gråstinn eller annat/ som antingen
 fångas effter Zaal/Räkning eller Wittning/ at Prästerna bekomma
 hwar tizonde Penning som samma Willwahrer sållas före widh hög-
 sta Straff tilgörande. Ägber ock Prästen effter Lagh Skottboghen
 aff Elgh/Keen/Kåå eller Hiort/ och skal ingen tberföre wara frif.
 Doch så om Diuret reeses i thet ena Prästegället/och fångas i thet an-
 dra/Skole Prästerna hafwa lijfa Rättigheet. Prästerna Skole ock haf-
 wa tizonde aff alla Siälareedom/ som Siälakarlar ährligha bruka.
 Hwad Lijfstoel anlangar/ skal Prästen hafwa 3. Mark för hwart ge-
 meent Lijf som begrafwons. Döör Bonde eller Hustru/ blifwer effter
 som aff ålder warit hafwer / hwilket än tå som nogast räcker til thet
 wårdering som Lagen innehåller. Och skal här förstås/ at ingen skal vn-
 dantagas/ antingen Son eller Dotter/ Mågh eller Sone Hustru/
 vthan alle måtte lijfa Maatskap göra/ som Jordenienst hafwa willa.
 Men the Landzändar som i samma stadhen göra Altarlåge/ eller ock
 annat/mätte effter Wårderningenes Häffd blifwa. Testamentet skal
 blifwa som i Sal. Högl. i äminnelse Konung Guslaffs then Förstes/
 och K. Johans den Tridies Receller i Stockholm/ Wåsteråås och
 Upsala gjorde åro/doch skal här hwar och ens enstykte Nödh ansedd
 blifwa. Prästerna Skole ock hafwa Påstpenningar 1. öre för hwart
 Hion som går til Aflösning och Herrans Natward/så wål aff Sö-
 ner/Döttrar/Mågar/Sonehustrur/ som aff Leegdrångier och Pif-
 gor. Gångande Embetesmän Skole ock som icke bruka någon Åker/
 eller Swedieland/eller hafwa någon Bostap/doch bruka sitt enstykte
 Embete på Landet/gifwa tå för all sin Rättidheet 2. Mark Swenske.
 Men bruka the Åker och Swedieland och hafwa Bostap/ gifwe lijfa
 medh en Bonde tberföre. För Brudh och Brudgummes Wijgning
 12. Öre. Och för Hustrus Kyrkiogång eller Barnafödslo 3. Mark.
 Doch måste man ansee them som i stoor ålendigheet komne åre. Skole
 ock Prästerna öfwer heela Riket hafwa ett Maatfått effter then wår-
 derning som i Kyrkiobalken i 7 Cap. står/om Twletijdh at vphåra/
 hwilket ännu i några Landzändar är/och aff ålder warit hafwer; Hoo
 som hålft ibland Sochnemännerna aff råtta tredsko/ och argheet/ och
 U ij icke

icke off stor fattigdom/huus sigh innehåller samma Rättigheet/eller ock
 swiſkelighen ther medh handlar/Then samma Skal tilbörlighen straffae
 warda/ som then öfwerſedde Kyrkiobalken innehåller. Och vppå
 thet at Rättwiſſan nu thes bättre må handhafwas och ſårſkotas/ Skal
 om Martini tisdh/cå all Tijonde år inkommen/åhrliken hållas Proſte-
 ting/tijt Fogden obehindrat med Präſten och Håredzhöfdingen Skal
 ſigg begifwa/ om alla Perzeler ſom i theſe Rättigheet Ordning för-
 fattade äre/ransaka och döma/ och Domen medh thes Execution full-
 fölia/ ſom Lagh i hvars och eens Perzels Wårderning vthwiſſar.
 Skal ock Fogden medh Kyrkiobeerden/Låhnsmanen och Kyrkiones
 Förmån/fättia en wiſ Notemåſtare öfwer hwario 10. hwilken öfwer
 the 9. ett noga inſeende hafwa Skal/ och the ſkole på Proſtetinget ſin
 Cedd göra. Skole the ock gifwa tillånna/ när Barn ſkole Chriſt-
 nas/ och Huſtru inledhas effter Barn i Kyrkio/ och Wijning/ Så
 ock icke ſkiuta vp medh ſine Sochnebudh til Söndagen/ vthan thet i
 Weckone beſtälla. Signatum Srebroo/Anno 1617.

Gustavus Adolphus,